

Koszorúzás

A győzelem napja alkalmából a Magyar Partizán Szövetség nácizmus üldözötteinek bizottsága vasárnap koszorúzási ünnepséget rendezett Rákoskeresztúron, a Kozma utcai temetőben, a mártírok emlékművénél.

Az egybegyűlteket azokra emlékeztették, akik a háború éveiben a különböző náci koncentrációs táborokban vesztették életüket. Dr. Gáspár Gyulának, a NÜB alelnökének a beszédét követően a koncentrációs táborok egykori foglyainak képviselői elhelyezték a kegyelet virágait a mártírok emlékművénél.

Munkásörök továbbképzése

Borbély Sándor látogatása megyénkben

Pest, Bács-Kiskun és Csongrád megye munkásöröparancsnokainak továbbképzése kezdődött hétfőn Szegeden, a megyei tanács módszertani intézetében.

A továbbképzés megnyitóján részt vett Borbély Sándor, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a munkásörök országos parancsnoka és dr. Komócsin Mihály, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára is. A megnyitótán dr. Komócsin Mihály előszóval, majd a helyi kérdésekről tartott tájékoztatót, majd felszólalt Borbély Sándor is.

Mozgásban a munkaerő

A munkaerő-gazdálkodást egy sor olyan módosulás jellemzi, amelyet a fejlődés mérsékelt üteme, a termékszerkezet-váltás, illetve az ezzel összefüggő munkaerőmozgás idézett elő. Ezek a változások már 1976–80. között megkezdődtek, s abban nyilvánultak meg, hogy a munkaerő-állomány több évtizedes gyarapodása után megkezdődött a keresők létszámának apadása. Az új jelenségek közé tartozik, hogy míg a korábban dinamikus növekvő ipari, építőipari létszám mérséklődni kezdett, „fordult a kerék” a mezőgazdaságban is — az agrárgazdálkodók száma növekedésnek indult. Ugyancsak a változások listájára írható, hogy a vállalatok munkaerő-kereslete csökkent.

A számítások szerint az elkövetkező öt évben a munkaképes korú lakosság mintegy 50 ezer fővel csökken. Kisebb lesz a nyugdíjas munkavállalók tábora is. A keresők létszámának ilyen mértékű apadását nem ellensúlyozzák a gyeresről visszatérők. Mindezek alapján az iparban és az építőiparban foglalkoztatottak száma 5 év múlva a mostaninál 120–150 ezerrel lesz kevesebb; várható viszont, hogy a szállításban, a hírközlésben, az egészségügyben és a szolgáltatásokban nő a létszám.

A következő fél évtizedben a munkaerő kereslete és kínálata megközelíti az egyensúlyi állapotot. Ez azonban nem azt jelenti, hogy ezután bárki, bárhol elhelyezkedhet.

A gazdaság új követelményei és a foglalkoztatáspolitikai feltételeinek megváltozása időszerűvé tette a munkagazdaság újraértékelését — hangsúlyozták a nemrégiben tartott III. munkagazdasági konferencián. A VI. ötéves tervidőszak egyik központi feladata várhatóan a teljes és hatékony foglalkoztatás egyidejű megvalósítása. A gazdasági fejlődés jellegéből adódóan, a korábbinál több társadalmi és egyéni konfliktus feloldására, enyhítésére lesz szükség. Az említett tanácskozáson a munkaügyi miniszter leszögezte: a két követelmény egyidejű teljesülése egyúttal kifejezi a munkához való jog és az ezzel járó kötelezettség egységét is.

A teljes foglalkoztatás mellett azt is jelenti, hogy maximálisan ki kell használni a termelés legfontosabb erőforrását: az ember fizikai és szellemi képességeit. A teljes foglalkoztatás megvalósításában változást hoz, hogy az irányító szervek — az

állami vállalatok és a szövetkezetek mellett — jobban figyelembe veszik a második gazdaság lehetőségeit. A második gazdaság térnyerése egyebek közt azzal magyarázható, hogy ilyenképpen több mód nyílik a lakosság igényeinek kielégítésére, s a verseny kibontakozása feltehetően elősegíti az indokolatlan jövedelmkülönbségek felszámolását.

A teljes foglalkoztatás természetesen nem valósítható meg ingyen. A munkaerőmozgást kikényszerítő struktúraváltással kapcsolatban nem elég a propaganda, nem elég a meggyőzés. Az átképzés, az utaztatás pénzbe kerül.

Ami a másik fő kérdést, a hatékony foglalkoztatást illeti, ezzel kapcsolatban mindenkinek vannak rossz tapasztalatai. Ezek a következőkben foglalhatók össze: nem egyenletes a terhelés, különböző jogcímenek gyakran elvonják a dolgozókat az alaptevékenységtől. Továbbá a munkahelyek átszervezésekor, az ösztönzők kialakításakor nem mindig és nem mindenütt veszik tekintetbe az emberek egyéniségét, a dolgozók érdekeit.

Jó néhány vállalatnál a terhelés görbéje szerint a hét különböző napjain rendkívül eltérő a munka intenzitása és hatékonysága. Különösen hétfőn és a szabad szombat előtti pénteken kúsznak alacsonyban a görbék. Nem törésmentesek a műszakváltások sem.

S az ötnapos munkahétre való áttérés is indokoltá teszi, hogy a vállalatok szövetkezetek, illetve maguk az emberek — mindenki a maga posztján — az eddigénél jobban gazdálkodjanak, a termelés legfontosabb erőforrásával. A heti munkaidő csökkentése néhány területen már az idén, július 1-én megkezdődik. Az ötnapos munkahét célja a pihenőidő növelése, az életkörülmények javítása. Ez azonban semmiképpen sem valósítható meg olyan áron, hogy a munkaidő-rövidítés miatt csökken a gazdálkodó szervezetek teljesítménye, romlik a termékek és a szolgáltatások minősége, és a termelési kooperáció, netán csökken a dolgozók keresete. Vagyis a rövidebb munkaidőnek termelékenység-növekedéssel kell együtt járnia, s ez — miután új beruházásokra csak gyéren lesz lehetőség — egyúttal a belső tartalékok feltárását, a szervezetszínvonalának javítását is igényli.

M. P.

Szeged kereskedelmi ellátásáról

Tényekkel, számadatokkal nehéz vitatkozni. Egy föl-mérés alapján szívesen számolunk be arról, hogy Szeged kereskedelmi forgalma 58,1 százalékkal nőtt 1975–80 között, s ez magasabb, mint a megyei és az országos növekedés. Az alapvető élelmiszerek kínálata állandósult, stabilizálódott, az ellátás magasabb színvonalú, mint korábban. A vállalatok és szövetkezetek az igények mind teljesebb kielégítésére törekedtek. A kereslet mégis csökkent, s ebben közrejátszott, hogy az ármozgások fölgyorsultak, megdrágult számos iparcikk, s az importlehetőségek beszűkültek. Tovább fejlődött az egészséges, korszerű táplálkozás, és további eredmények születtek a háztartási munka megkönnyítésében is. Bővült a félkész és a konyhakész áruk választéka. Tejből 26–28, sajtból 38–40, lisztből 11–12 százalékkal adtak el többet, mint öt évvel ezelőtt.

Csak részben sikerült a vendéglátás tervteljesítése, ezért Szeged lemaradt a megyei és az országos forgalom mögött. A gyakori ár-emelkedés, s különösen az 1979 júliusi, úgynevezett hásonkulszváltozás jelentősen csökkentette a vendéglői étkész iránti érdeklődést. A közétkeztetés, a munkahelyi és a gyermekétkeztetés azonban tovább fejlődött. A város ruházati forgalma 39,1 százalékkal nőtt, bár az igaz, hogy lakástextiltől, felsőruházati és divatruhákból gyakran szűkös volt a választék. A ruházati ellátás javított a Szeged Nagyruház megnyitása. Vegyes iparcikkekből az import fokozásával sem tudta a kereskedelem folyamatosan kielégíteni a megnovekedett keresletet. A bútorellátásban lényeges javulást hozott a Domusz bútorarúház megnyitása.

Szeged lakosságának jó közérzetéhez kétségtelenül

nagyban hozzájárult a közel 30 ezer négyzetméteres hálózatbővítés is. A korábban keletkezett feszültségek csökkentek, a két nagyruház elköszülteivel megváltozott Csongrád megye székhelyének kereskedelmi arculata. Elkészült a 20 ezer 800 négyzetméter alapterületű nagykereskedelmi raktár. Javította az idegenforgalmat az új Hungária Szálló, valamint a jelentős hálózatbővítés és rekonstrukció. A városi tanács a lehetőségekhez mérten támogatta a nem tanácsai beruházásokat is.

Öt év alatt 145 kiskereskedelmi és vendéglátó üzletben több mint 74 millió forint értékű korszerűsítést hajtottak végre. A vállalatok a felújítást gyakran összekapcsolták a korszerűbb értékesítési formák bevezetésével. Ez a tendencia az élelmiszer-, az iparcikk szaktárolókban, valamint a vendéglátásban is érvényesült. Forgalmónövekedést szolgáló módszernél bizonyult tavaly a Szegedi Ipari Vásár területén lévő pavilonok kereskedelmi célú hasznosítása. Ezekben ideiglenes árusítóhelyeket alakítottak ki, ahol kedvezményes vásárok, akciók lebonyolítására került sor. A kezdeményezés életrevalóságát bizonyítja a lakosság élénk érdeklődése és a forgalom jelentős növekedése. Javultak a kulturált vásárlás és vendéglátás körülményei, a lakosság igényeihez jobban igazodott az üzletek nyitvatartása.

A kereskedelem- és vendéglátás-tervezésben is azt tűzte ki célul, hogy fenntartsa, s ahol lehet, javítsa az ellátás színvonalát. Elsősorban természetesen a belső árukereskedésre és a szocialista importra kell alapozni. Az értékesítés akkor fejlődhet tovább, ha a kereskedelem kínálata igazodik a fogyasztói igényekhez. Mindenütt nagyobb gondot kell fordítani az alacsonyabb jövedelműek, a nagycsaládok és a nyugdíjasok ellátására. Szorgalmazták az intenzív fejlesztéseket, az ésszerű szakosítást, a hálózat további korszerűsítését. Segítik minden olyan módszer elterjesztését, amely a lakosság vásárlási körülményeit javítja.

Délután a Bethlen Gábor Gimnáziumban folytatódott a program, ahol Király István akadémikus rendhagyó irodalomóra keretében beszélgetett az intézmény diákjaival. Ugyancsak hétfőn avatták fel a Bethlen Gábor Gimnáziumban Németh László domborművét. Szervátiusz Tibor alkotását.

Az íróra emlékeztek a Petőfi Művelődési Központban is, ahol a debreceni Csokonai Színház művészei Németh László drámáiból adtak elő részleteket.

Hódmezővásárhelyen

Németh László- emlékünnepe

1940-ben kezdődött Németh László és Vásárhely kapcsolata, és a továbbiakban rendkívül erős szálakkal kötődött az író a városhoz. Méltán emlékezett tehát tegnap a város egész napos rendezvénysorozattal egykori polgárára.

Először a Tanácsköztársaság tér 2. szám alatti emlékház megnyitására gyűltek egybe az érdeklődők. A volt leánygimnázium épületének azt a szobáját használták föl erre a célra, amelyben egy ideig az író lakott. Az ehhez csatolt kisebbik szobával és a létrehozott előtérrel formálódott, alakult ki azután a Németh László-emlékház. Az avatóünnepségen Csizmadia Sándorné dr. tanácselnök köszöntötte a megjelenteket, köztük dr. Koncz Jánost, a megyei pártbizottság titkárát, Szabó G. Lászlót, a megyei tanács elnökhelyettesét, valamint Németh Lászlónét és az író családját.

Király István akadémikus avatóbeszédében arról szólt, hogy Németh László életének legnehezebb időszakában talált otthonra itt, a régi sörházban. Számára nemcsak menedéket adott ekkor a város, hanem munkát is. Itt gondolta végül önmagát, itt tisztult le végképp sajátos világosodott ki itt alakult, kristályosodott ki legtisztábban helytudata. Sajátos antropológiájának megtestesítője, Egertő Eszter

alakja is Vásárhelyhez kapcsolja Németh Lászlót. Az embernek ott kell maradnia, ahol van, ezt követeli a becsület. Ez a fajta helytállás az írónál is mindig parancsoló kötelesség maradt. Ennek a helytudatnak és emberességének lesz emlékhelye a vásárhelyi emlékház, amelyből mostantól egy használni akaró élet sugárzik — mondotta Király István.

Ezt követően Csizmadia Sándorné dr. átadta az emlékház kulcsát dr. Trogmyer Ottónak, a Csongrád megyei múzeumi szervezet igazgatójának, majd megköszönte mindazoknak a segítségét, akik archív anyagok, tárgyi emlékek rendelkezésére bocsátásával hozzájárultak az állandó kiállítás létrehozásához. Az ünnepélyes megnyitót Bánffy György érdemes művész közreműködése tette az alkalomhoz még méltóbbá.

Délután a Bethlen Gábor Gimnáziumban folytatódott a program, ahol Király István akadémikus rendhagyó irodalomóra keretében beszélgetett az intézmény diákjaival. Ugyancsak hétfőn avatták fel a Bethlen Gábor Gimnáziumban Németh László domborművét. Szervátiusz Tibor alkotását.

Az íróra emlékeztek a Petőfi Művelődési Központban is, ahol a debreceni Csokonai Színház művészei Németh László drámáiból adtak elő részleteket.

Földmérési tanácskozás

Az ezredfordulóig befejeződik az ország egységes térképrendszerének kialakítása, a felméréshez szükséges szakmai szabályzat már rendelkezésre áll és a földmérési alaptérképek készítése megkezdődött — jelentették be hétfőn, tegnap Székesfehérváron, a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület országos tanácskozásán. Egyebek között nagy figyelmet szentelnek a tanácskozáson a térképezés korszerűsítésének, a számítógépes módszerek felhasználásának.

Így beszámoltak arról, hogy az országban elsőként Martonvásár nagyközség felmérésénél már teljesen számítógépes adatfeldolgozást és kibernetikus térképrajzolási módszert valósítottak meg.

A kétnapos konferencia helyszínén, a székesfehérvári Technika Házában térkép-történeti kiállítás nyílt. Az érdekes tárlat a térképkészítés fejlődését mutatja be a 16. századtól napjainkig.

Rendkívüli közgyűlés az Új Élet Tsz-ben

Új elnököt választottak

Viharos küldöttgyűlések közös gazdaságnak, elnök után bizakodó közgyűlést helyettes pedig a fűszerpapartartottak tegnap délelőtt a rika termelési rendszer eddigi főagronómusa, Bokor Andor lett. A vezetőség taggedetlenség legfőbb oka — jai közé választották még mint ahogy annak idején tudósításunkban megírtuk — Pált is. Időközben egyértelmű mérlegbeszámolóval szolgált a könyvelés, ez szerint a tavalyi veszteség 6 millió 13 ezer forint volt. Bejelentette a főkönyvelő, hogy ezt az ösztönöset a szövetkezet saját alapjaiból pótolni tudta. A legutóbbi küldöttgyűlésen felreérthető adatok hangzot-tal a kertészetről, most februári küldöttgyűlés a kiderült, hogy ez az ágazat mostani közgyűlés elé utalta ezt a nehéz, és mindenképpen megoldandó problémát.

A tegnapi tanácskozás elfogadta az elnök és az elnökhelyettes lemondását. Új elnökké Árendás Józsefet választotta meg, aki húsz évesen a vállalat vezetője volt a idei évet, ha a kertészeti beruházás változatlanul nagy összeget köt le. A lakatos részleg vezetője ígéretet tett, hogy az új üvegházat szakaszosan már ősz elejétől átadják a kertészeknek, onnan jövőre már 25 millió forintos bevételre számíthatnak. A szövetkezet új elnöke is fegyverkezett, pontos munkát kért, hangsúlyozva, hogy a nyíltság és őszinteség egyik legnagyobb segítőtje lehet a közös munkának.

Ülést tartott a KISZ Központi Bizottsága

Hétfőn ülést tartott a KISZ Központi Bizottsága, amelyen megjelent és felszólalt Baranyai Tibor, az MSZMP KB osztályvezetője. Fejti Györgynek, az MSZMP KB tagjának, a KISZ KB első titkárának előterjesztésében a KISZ X. kongresszusával összefüggő kérdéseket tárgyalta meg a testület.

Meghallgatta és elfogadta a Központi Bizottság kongresszusi beszámolójának tizedik és megvitatta a kongresszus elé kerü-

lő határozat tervezetét, amelyet a megyei küldöttgyűléseken javasolt módosítások figyelembevételével hagyott jóvá. Javaslatot alakított ki a kongresszus napirendjére, előadóra, munkarendjére és munkabizottságaira is.

Ezt követően a KISZ Központi Bizottsága megtárgyalta a középfokú iskolákban, valamint az egyetemeken, főiskolákban működő KISZ-szervezeteknek az 1981–82-es mozgalmi évre javasolt akcióprogramot.